

ZESPÓŁ SZKÓŁ NR 4 W WAŁBRZYCHU
PRZEDMIOTOWY SYSTEM OCENIANIA
z języka polskiego dla gimnazjum i liceum
na rok szkolny 2011/2012

Przedmiotowy system oceniania (PSO) został opracowany na podstawie Rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dn. 07 września 2004 r. w sprawie warunków i sposobu oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów i słuchaczy oraz przeprowadzania egzaminów i sprawdzianów w szkołach publicznych, Rozporządzenia MEN z dn. 15 lutego 1999r. w sprawie podstawy programowej kształcenia ogólnego dla liceów ogólnokształcących, liceów profilowanych i techników oraz Wewnątrzszkolnego Systemu Oceniania (WSO).

1. WYMAGANIA EDUKACYJNE

Poziom wymagań edukacyjnych na poszczególne stopnie zawierają załączniki do PSO, plany wynikowe oraz kryteria ocen dla poszczególnych form sprawdzania wiadomości i umiejętności uczniów.

2. PRZEDMIOT OCENY

Ocenianiu podlega:

1. poprawność merytoryczna wypowiedzi ustnej lub pisemnej ucznia zgodna z ustaleniami wymagań edukacyjnych, przyjętych dla poszczególnych klas i poziomów;
2. samodzielność w rozwiązywaniu zadań i problemów;
3. kreatywność, twórczość ucznia w realizacji podjętych zadań;
4. jakość, jasność, precyzja, językowa i merytoryczna poprawność formułowania myśli;
5. kultura i estetyka wypowiedzi ustnej lub pisemnej;
6. aktywność ucznia podczas lekcji.

3. NARZĘDZIA POMIARU DYDAKTYCZNEGO (EWALUACJI)

Przyrost wiadomości i umiejętności uczniów podlega ciągłej ewaluacji za pomocą **następujących narzędzi:**

- *pracy klasowej (90 min.)*
- *praca analityczno-interpretacyjna o charakterze maturalnym*
- *testu (45 min.)*
- *sprawdzianu (45 min.)*
- *kartkówki (do 15 min.)*
- *pracy z tekstem (czytanie ze zrozumieniem) – do 45 min.*
- *wypracowania domowego*
- *odpowiedzi ustnej*
- *recytacji, inscenizacji*
- *innych form (np. projektu, dyktanda, referatu etc.)*

4. NARZĘDZIA POMIARU A KRYTERIA OCENIANIA

Do wymienionych w p. 3. narzędzi pomiaru dydaktycznego stosuje się następujące **kryteria oceniania:**

L.p.	Narzędzia pomiaru	Narzędzia oceniania (kryteria)
1.	<i>praca klasowa</i>	<i>kryterium opisowe (por. załącznik)</i>
2.	<i>praca analityczno-interpretacyjna o charakterze maturalnym</i>	<i>kryterium opisowo-punktowe (por. załącznik)</i>
3.	<i>test</i>	<i>kryterium procentowe (por. załącznik)</i>
4.	<i>sprawdzian</i>	<i>kryterium procentowe (por. załącznik)</i>
5.	<i>czytanie tekstu ze zrozumieniem</i>	<i>kryterium procentowe</i>
6.	<i>wypracowanie domowe</i>	<i>kryterium opisowe (por. załącznik)</i>
7.	<i>odpowiedź ustna</i>	<i>kryterium opisowe (por. załącznik)</i>

<i>L.p.</i>	<i>Narzędzia pomiaru</i>	<i>Narzędzia oceniania (kryteria)</i>
8.	<i>recytacja</i>	<i>kryterium opisowe (por. załącznik)</i>
9.	<i>referat</i>	<i>kryterium opisowe (por. załącznik)</i>
10.	<i>inne formy</i>	<i>kryteria opisowe ustalane na bieżąco</i>

5. SYSTEMATYCZNOŚĆ OCENIANIA

Każdy uczeń powinien w ciągu semestru otrzymać:

- *jedną ocenę za wypowiedź ustną*
- *jedną ocenę za test lub sprawdzian*
- *jedną ocenę za pracę klasową w dłuższej formie wypowiedzi pisemnej (w tym m. in. za pracę analityczno-interpretacyjną o charakterze maturalnym)*
- *jedną ocenę za dłuższe zadanie domowe (w tym m. in. za wypracowanie)*
- *jedną ocenę za inną formę pracy (w tym m. in. za aktywność)*

Jest to ilość minimalna, faktyczna ilość ocen zależy od materiału nauczania, długości semestru i uznania nauczyciela. Wymienione oceny nie powinny także ograniczać inwencji twórczych nauczyciela.

6. SPOSOBY POWIADAMIANIA UCZNIĄ O TERMINACH KONTROLI WIADOMOŚCI I UMIEJĘTNOŚCI ORAZ O ZAKRESIE MATERIAŁU PRZEWIDZIANEGO DO KONTROLI

- *praca klasowa, test, sprawdzian, praca analityczno-interpretacyjna o charakterze maturalnym* powinny być zapowiedziane co najmniej z tygodniowym wyprzedzeniem i poprzedzone lekcją powtórzeniową oraz wpisem do *dziennika lekcyjnego*;
- *kartkówka lub bieżąca odpowiedź (materiał trzech ostatnich lekcji)* nie wymaga uprzedzenia uczniów oraz wpisu do *dziennika lekcyjnego* (traktujemy je jako sprawdzenie systematyczności pracy uczniów);
- *odpowiedź ustna z większej partii materiału* powinna być zapowiedziana co najmniej *na tydzień przed terminem* jej

przeprowadzenia i poprzedzona podaniem zakresu materiału, który ma przygotować uczeń;

■ **wypracowanie domowe** w dłuższej formie wypowiedzi uczeń realizuje w ciągu **jednego tygodnia** (w wyjątkowych przypadkach nauczyciel może przedłużyć ten termin);

■ **recytację, inscenizację** poprzedza **minimum** (w zależności od trudności i długości tekstu) **tygodniowy okres** na ich przygotowanie;

■ **inne formy** – terminy i zakres materiału uzależnione są od ich stopnia trudności; nauczyciel **ustala je w porozumieniu z uczniami**.

UWAGA ! Nie zaleca się wyznaczania terminu przeprowadzania jakiejkolwiek formy kontroli wiadomości i umiejętności ucznia na pierwszy dzień po przerwie świątecznej lub feriach.

Ze względu jednak na specyfikę przedmiotu można ustalić na ten czas termin omówienia lektury!

7. TERMINY SPRAWDZANIA PRAC I INFORMOWANIA UCZNIÓW O UZYSKANYCH OCENACH

■ **prace klasowe, testy, sprawdziany, prace analityczno-interpretacyjne o charakterze maturalnym** – powinny być sprawdzone i **oddane uczniom do wglądu** w terminie **do dwóch tygodni** od daty ich wykonania, chyba że w tym okresie nie odbywają się zajęcia dydaktyczno-wychowawcze w szkole lub nauczyciel przebywa na zwolnieniu lekarskim;

■ **kartkówki, dyktanda** – powinny być sprawdzone, ocenione i **oddane uczniom do wglądu** w terminie **jednego tygodnia** od daty ich wykonania, chyba że nie jest to możliwe z przyczyn podanych powyżej;

■ **wypracowania domowe** w dłuższej formie wypowiedzi – powinny być sprawdzone, ocenione i oddane uczniom w terminie **do trzech tygodni** od daty ich dostarczenia nauczycielowi (w takim przypadku uczniowie piszą wypracowania nie w zeszytach przedmiotowych, lecz na papierze znormalizowanym);

■ **inne formy** – **terminy ustala się na bieżąco** w porozumieniu z uczniami stosownie do trudności i czasochłonności wykonanego zadania (np. sprawdzenie i ocena projektów).

8. ARCHIWIZACJA PRAC

Archiwizacji (przechowywaniu) do końca roku szkolnego, czyli do 31 VIII podlegają: prace klasowe, testy, sprawdziany, prace o charakterze maturalnym i dyktanda.

UWAGA ! Jeżeli nauczyciel podejrzewa u ucznia zaburzenia dyslektyczno- dysortograficzne i planuje jego skierowanie na badania w PPP, może archiwizować także jego wypracowania domowe jako materiał obserwacyjny.

9. SPOSÓB UDOSTĘPNIANIA PRAC UCZNIOM, RODZICOM LUB PRAWNYM OPIEKUNOM

Uczeń ma prawo wglądu do sprawdzonej i ocenionej pracy własnej w obecności nauczyciela i uzyskania zwięzłej motywacji (ustnej lub pisemnej) uzyskanej oceny. W przypadku narzędzi pomiaru ocenianych według kryteriów procentowych motywację zastępuje informacja o uzyskanych punktach za poszczególne zadania oraz o łącznej sumie punktów.

Prawo wglądu do prac mają także rodzice (prawni opiekunowie) ucznia podczas zebrań z rodzicami lub podczas indywidualnych spotkań z wychowawcą klasy lub nauczycielem przedmiotu, ale tylko w obecności nauczyciela polonisty.

10. UTRWALANIE WIADOMOŚCI I UMIEJĘTNOŚCI

Utrwalanie wiadomości i umiejętności uczniów może przybrać jedną z następujących form:

- *syntezy materiału według określonych problemów,*
- *pracy w grupach według przydzielonych zadań (w tym w formie projektu),*
- *konkursu,*
- *referatu uczniowskiego zaprezentowanego na forum klasy,*
- *pracy z tekstem,*
- *filmu, przedstawienia teatralnego,*
- *recenzji, eseju,*
- *inną.*

UWAGA ! Lekcją powtórzeniowo-utrwalającą lub ćwiczeniami praktycznymi powinna być poprzedzona każda dłuższa forma (minimum 45 min.) pisemnej klasowej kontroli wiadomości i umiejętności uczniów.

11. KONTAKT Z RODZICAMI (PRAWNYMI OPIEKUNAMI) UCZNI

Nauczyciel polonista w razie potrzeby kontaktuje się z rodzicami (prawnymi opiekunami) ucznia podczas comiesięcznych zebrań z rodzicami lub indywidualnie poprzez wychowawcę klasy, który wysyła do rodziców pisemne powiadomienie o konieczności wstawienia się do szkoły. Nauczyciel zobowiązany jest udzielić informacji o postępach ucznia w nauce (lub ich braku) także każdorazowo, gdy rodzice odwiedzą szkołę poza wyznaczonym terminem pod warunkiem, że nie zakłóca to zajęć dydaktycznych nauczyciela (podczas przerw, przed lub po zajęciach).

12. OCENY KLASYFIKACYJNE

Ocena klasyfikacyjna (śródroczna i końcoworoczna) powinna odzwierciedlać stopień opanowania wiadomości i umiejętności określonych w wymaganiach edukacyjnych oraz wkład pracy, zaangażowanie i systematyczność ucznia w ich przyswojenie.

UWAGA ! Ocena klasyfikacyjna nie jest średnią ocen cząstkowych!

*Uczeń może być **nieklasyfikowany** z języka polskiego, jeżeli opuścił ponad 50% godzin lekcyjnych w semestrze (szczegółowe procedury w takich przypadkach określa WSO).*

*Jednym z warunków uzyskania oceny pozytywnej z przedmiotu jest **uczestniczenie we wszystkich klasowych formach sprawdzania wiadomości i umiejętności** i uzyskanie z nich co najmniej oceny dopuszczającej(liczy się także ocena stanowiąca efekt poprawiania oceny niedostatecznej).*

*Ocena za **II semestr** jest **oceną roczną**, a więc odzwierciedla także wkład pracy ucznia w **I semestrze** podsumowany oceną klasyfikacyjną!*

*Uczeń otrzymuje **promocję do klasy programowo wyższej**, jeżeli jego osiągnięcia edukacyjne w danym roku szkolnym zostały **ocenione pozytywnie** (minimum na ocenę dopuszczającą).*

*W przeciwnym przypadku **powtarza klasę**.*

13. SPOSOBY I TERMINY INFORMOWANIA UCZNIÓW, RODZICÓW / PRAWNYCH OPIEKUNÓW O PRZEWIDYWANYCH OCENACH KLASYFIKACYJNYCH KOŃCOWOROCZNYCH

Przed terminem ostatniego zebrania z rodzicami przed klasyfikacyjnym posiedzeniem Rady Pedagogicznej nauczyciel zobowiązany jest poinformować ustnie uczniów o przewidywanych dla niego ocenach klasyfikacyjnych końcoworocznych lub końcowych, pisemnie wychowawców klas o przewidywanych dla uczniów ocenach klasyfikacyjnych końcoworocznych lub końcowych. Nauczyciel informuje także uczniów o sposobach podwyższenia przewidywanej oceny z języka polskiego. Podwyższenie przewidywanej oceny może nastąpić poprzez dodatkowe prace pisemne i odpowiedzi ustne oraz poprawę ocen cząstkowych z prac klasowych i sprawdzianów w terminie ustalonym przez nauczyciela.

14. EGZAMIN POPRAWKOWY

*Począwszy od klasy pierwszej (także po klasie programowo najwyższej) uczniów, którzy w wyniku klasyfikacji końcoworocznej uzyskali **ocenę niedostateczną** tylko z języka polskiego, może zdawać **egzamin poprawkowy** (składający się z części pisemnej i ustnej).*

Nauczyciel zobowiązany jest podać uczniowi zakres materiału przewidywanego na egzamin poprawkowy najpóźniej w ostatnim dniu nauki szkolnej.

Inne szczegóły związane z przeprowadzeniem egzaminu poprawkowego reguluje WSO.

15. OCENA BIEŻĄCEJ AKTYWNOŚCI UCZNIÓW PODCZAS LEKCJI

Aktywność ucznia podczas lekcji podlega bieżącemu ocenianiu za pomocą znaku „+”, które nauczyciel wpisuje we własnych notatkach. Uczeń ma prawo skontrolować liczbę swoich „plusów”. Każdy uczeń powinien dążyć do uzyskania jak największej liczby „plusów”, ponieważ zostają one przeliczone na oceny:

*5 + **bdb.***

*4 + **db.**   **UWAGA! O wpisaniu oceny dst. lub dop. za aktywność podczas lekcji decyduje uczeń!!!!***

3 + dst.

2 + dop.

Szczególna aktywność ucznia podczas lekcji może zostać nagrodzona przez nauczyciela odpowiednią pozytywną oceną.

Pod pojęciem aktywności, ocenianej znakiem „+”, rozumie się także inne jej formy, np. pracę w grupach, wszelkie prace wykonane przez ucznia z własnej inicjatywy lub na prośbę nauczyciela, udział w konkursach etc.

Pełną ocenę za aktywność można wystawić uczniowi, który na lekcji poświęconej nowemu tematowi potrafi wskazać trafne rozwiązania merytoryczne, wzbogacić treść lekcji o informacje uzupełniające (lecz wiążące się z istotą zagadnienia), wskazać kierunek interpretacyjny właściwy dla danego utworu, wreszcie wziąć udział w dyskusji, prezentując przemyślane, uzasadnione stanowisko, uwzględniające cudze opinie. Wypowiedzi trafne, lecz niepełne odnotowuje się przez „plusy”, które po osiągnięciu określonej przez nauczyciela liczby zamieniane są na ocenę bardzo dobrą.

W wypadku stwierdzenia całkowitego braku uczestnictwa w lekcji - zagadnięty uczeń nie wie, o czym jest mowa na lekcji, nie wykonuje poleceń, itp., możliwe jest wystawienie oceny niedostatecznej.

Uczeń otrzymuje dodatkową pozytywną ocenę za uczestnictwo w:

- * konkursach przedmiotowych,**
- * olimpiadach,**
- * przedsięwzięciach kulturalnych.**

16. POSTANOWIENIA KOŃCOWE

16.1. Obowiązkiem każdego ucznia jest przygotowanie się do lekcji.

16.2. Uczeń ma prawo do nieprzygotowania się do lekcji z ważnych i uzasadnionych powodów, ale za każdym razem zgłasza ten fakt nauczycielowi w czasie ustalonym przez nauczyciela.

16.3. W ciągu jednego semestru uczeń może zgłosić nauczycielowi 1 razy fakt nieprzygotowania się do lekcji. Możliwość taką może zwiększyć nauczyciel prowadzący zajęcia w danej klasie.

16.4. Tzw. „szczęśliwy numer” zwalnia ucznia wyłącznie z bieżącej odpowiedzi (ewentualnie niezapowiedzianej kartkówki), natomiast nie zwalnia z obowiązku pisania zapowiedzianej formy kontroli wiadomości i umiejętności, takiej jak: test, sprawdzian, praca klasowa.

16.5. W przypadku dłuższej (ponad trzydniowej) usprawiedliwionej nieobecności na zajęciach lekcyjnych uczeń ma prawo do 7-dniowego zwolnienia z ustnych i pisemnych form sprawdzania wiadomości i umiejętności w celu uzupełnienia zaległości.

16.6. Braki w zeszycie wynikłe z nieobecności ucznia w szkole oraz wszelkie zaległości wynikłe z tego powodu powinny być

uzupełnione na bieżąco.

16.7. Jeżeli z przyczyn uzasadnionych uczeń *nie wykonał pisemnej pracy domowej w dłuższej formie wypowiedzi (wypracowania)* w wyznaczonym terminie, wówczas otrzymuje ocenę niedostateczną, którą nauczyciel wpisuje do dziennika. Zasady i termin poprawy oceny uczeń ustala indywidualnie z nauczycielem.

16.8. Jeżeli uczeń *nie odda pracy domowej w terminie wyznaczonym bez uzasadnionej przyczyny*, otrzymuje ocenę niedostateczną i *nie ma możliwości jej poprawienia*.

16.9. Jeżeli uczeń *nie przeczyta obowiązkowej lektury* w wyznaczonym terminie, otrzymuje ocenę niedostateczną, ale w kolejnym wyznaczonym terminie lub podczas pracy na lekcjach może wykazać się jej znajomością i poprawić ocenę.

16.10. Jeżeli podczas pisemnej klasowej formy sprawdzania wiadomości i umiejętności *uczeń pracuje niesamodzielnie (korzysta z pomocy innych uczniów, zeszytu lub innych materiałów)*, wówczas otrzymuje ocenę niedostateczną *bez możliwości jej poprawy*.

16.11. *Nieusprawiedliwiona nieobecność ucznia podczas sprawdzania wiadomości i umiejętności jest równoznaczna z uzyskaniem oceny niedostatecznej bez możliwości jej poprawy.*

16.12. W przypadku posiadania przez ucznia pisemnej opinii PPP nauczyciel zobowiązany jest dostosować wymagania edukacyjne lub metody pracy do zaleceń poradni i możliwości ucznia.

16.13. *Jeżeli uczeń, który z powodu usprawiedliwionej nieobecności nie przystąpił do pisemnej klasowej formy kontroli wiadomości i umiejętności, nie przystąpi do niej także w kolejnym wyznaczonym terminie, otrzymuje ocenę niedostateczną bez możliwości jej poprawy.*

16.14. Uczeń uzyskuje pozytywną ocenę semestralną / końcoworoczną, jeżeli spełnił wymagania edukacyjne na daną ocenę (minimum dopuszczającą).

16.15. *Uczeń może poprawiać oceny niedostateczne z prac klasowych na warunkach i w czasie określonych przez nauczyciela. Nie przewiduje się możliwości poprawy ze sprawdzianów oraz ustnych odpowiedzi; uczeń ma obowiązek systematycznej pracy.*

16.16. Postanowienia PSO *mogą być negocjowane z uczniami* tylko w tych punktach, które nie wynikają z WSO lub Rozporządzenia MEN w sprawie warunków i sposobu oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów i słuchaczy oraz przeprowadzania egzaminów i sprawdzianów w szkołach publicznych.

ZAŁĄCZNIK NR 1.
KRYTERIA OCENY PRAC PISEMNYCH W DŁUŻSZYCH FORMACH WYPOWIEDZI
(kryterium opisowe)

KRYTERIA OCENY	dopuszczający [2]	dostateczny [3]	dobry [4]	bardzo dobry [5]	celujący [6]
<u>I. TEMAT A TREŚĆ</u>					
1. Zrozumienie tematu pracy	<i>Treść pracy częściowo zgodna z tematem (minimum ok. 50% treści)</i>	<i>Treść pracy na ogół związana z tematem, choć niektóre fragmenty luźno z nim związane</i>	<i>Treść pracy zgodna z tematem; dopuszczalne drobne odstępstwa.</i>	<i>Treść pracy w pełni realizuje wymogi tematu.</i>	<i>Treść pracy w pełni i twórczo realizuje wymogi tematu.</i>
2. Rozwinięcie tematu (sądy, opinie, argumentacja)	<i>Uczeń rozwinął temat w sposób minimalny i powierzchowny; sądy odtwórcze; brak pogłębionych wiadomości; błędy merytoryczne</i>	<i>Uczeń rozwinął temat w sposób ogólnikowy, płytki i na ogół odtwórczy; brak rzeczowej argumentacji</i>	<i>Uczeń rozwinął temat w sposób satysfakcjonujący, zmierzając do problematycznego ujęcia treści; np. słabe wyeksponowanie myśli przewodniej; próba uzasadniania własnych sądów i opinii</i>	<i>Uczeń problematycznie ujął treść, wykazując głębokie zrozumienie tematu; argumenty przemyślane i uporządkowane; wnioski uogólniające w zakończeniu pracy</i>	<i>Uczeń w sposób twórczy i niepowtarzalny ujął treść; bogactwo argumentacji; wyrażanie własnych sądów i opinii; przywoływanie stosownych kontekstów; wnioskowanie i uogólnianie; treść znacznie wybiega poza wiedzę programową i książkową</i>
<u>II. KOMPOZYCJA</u>					
1. Zgodność pracy z	<i>Praca w sposób</i>	<i>Niekonsekwentne</i>	<i>Praca w zasadzie</i>	<i>Praca w pełni</i>	<i>Praca w pełni</i>

KRYTERIA OCENY	dopuszczający [2]	dostateczny [3]	dobry [4]	bardzo dobry [5]	celujący [6]
wymaganą formą.	<i>elementarny realizuje wymogi narzuconej lub przyjętej formy wypowiedzi.</i>	<i>przestrzeganie wymaganej/przyjętej formy wypowiedzi.</i>	<i>realizuje wymagania przyjętej/narzuconej formy wypowiedzi; dopuszczalne drobne odstępstwa.</i>	<i>realizuje wymagania narzuconej/przyjętej formy wypowiedzi; zachowana jednorodność formy.</i>	<i>realizuje wymagania przyjętej/narzuconej formy wypowiedzi, która została funkcjonalnie podporządkowana założeniom autora.</i>
2. Układ treści	<i>Kompozycja luźna; brak trój dzielności i akapitów; nieproporcjonalność części (np. rozbudowany wstęp, a nikle rozwinięcie tematu; brak wniosków końcowych etc); zaburzenia spójności.</i>	<i>Kompozycja luźna , ale trójdzielna; dysproporcjonalność części; zastosowane minimum trzy akapity wyznaczające wstęp, rozwinięcie i zakończenie pracy; dopuszczalny brak zakończenia i zakłócenia spójności.</i>	<i>Kompozycja przemyślana, trójdzielna i na ogół proporcjonalna; akapity stosowane, ale czasami niekonsekwentnie; wstęp bywa schematyczny, wnioski końcowe – ogólnikowe.</i>	<i>Kompozycja przemyślana, trójdzielna i harmonijna; wstęp oryginalny, obszerny i rzeczowe rozwinięcie tematu; samodzielne i twórcze wnioski uogólniające w zakończeniu pracy.</i>	<i>Jak na ocenę <u>bdb.</u>, a ponadto: zaskakujące oryginalnością i problematycznym ujęciem argumenty i refleksje; wnioski końcowe zamknięte uniwersalną konkluzją.</i>
<u>III. POPRAWNOŚĆ JEZYKOWA</u>					
1.Składnia	<i>Schematyzm składniowy; przewaga zdań pojedynczych; anakoluty; czasami zakłócona komunikatywność zdań.</i>	<i>Składnia mało urozmaicona; przewaga zdań pojedynczych oraz złożonych o nieskomplikowanej konstrukcji; zdarzają się anakoluty.</i>	<i>Składnia dość urozmaicona (zd. poj. ,złoż., równoważniki zdań); dopuszcza się kilka błędów</i>	<i>Składnia urozmaicona i na ogół poprawna; dopuszcza się 2-3 usterki składniowe.</i>	<i>Składnia urozmaicona i całkowicie zgodna z normami poprawnościowymi (skodyfikowanymi).</i>

KRYTERIA OCENY	dopuszczający [2]	dostateczny [3]	dobry [4]	bardzo dobry [5]	celujący [6]
2. Leksyka (słownictwo)	<i>Słownictwo ubogie; przewaga rzeczowników konkretnych i wyrazów potocznych; liczne powtórzenia.</i>	<i>Słownictwo ubogie; brak synonimów lub ich złe użycie; liczne powtórzenia.</i>	<i>Słownictwo urozmaicone, stosowne do stylu wypowiedzi, zgodne z intencją piszącego; stosowanie synonimów; sporadyczne powtórzenia.</i>	<i>Słownictwo bogate świadczące o erudycji piszącego; bogata synonimika.</i>	<i>Słownictwo bogate, znacznie wykraczające poza ramy programowe.</i>
3. Ortografia i interpunkcja	<i>Liczne błędy świadczące o słabym opanowaniu zasad pisowni i interpunkcji.</i>	<i>Liczne błędy świadczące o słabym opanowaniu zasad pisowni i interpunkcji; mniej błędów kardynalnych niż na ocenę dopuszczającą.</i>	<i>W miarę poprawne stosowanie poznanych zasad pisowni i interpunkcji; dopuszcza się 3-4 błędy ortograficzne (w tym 2-3 kardynalne) i kilka, kilkanaście int.</i>	<i>Na ogół zadowolające opanowanie zasad pisowni i interpunkcji; dopuszcza się 2-3 bł. ort. (w tym 1 kardynalny) oraz kilka interpunkcyjnych.</i>	<i>Jak na ocenę bdb. Dopuszcza się 1 bł. ort. drugorzędny oraz 1-3 bł. interpunkcyjne.</i>
4. Inne błędy	<i>Występują liczne błędy fleksyjne, frazeologiczne, logiczne, stylistyczne itp.</i>	<i>Występują dość licznie błędy językowe.</i>	<i>Zdarzają się inne błędy językowe.</i>	<i>Sporadycznie występują inne błędy językowe.</i>	<i>Na ogół nie występują błędy na innych płaszczyznach języka.</i>
IV. KOMUNIKATYWNOŚĆ PRACY					
	<i>Wszystkie błędy nie zakłócają całkowicie komunikatywności pracy; niekomunikatywne bywają niektóre jej</i>	<i>Błędy językowe sporadycznie wpływają na komunikatywność całej pracy, ale zdarzają się</i>	<i>Błędy na ogół nie wpływają na komunikatywność pracy.</i>	<i>Praca w pełni komunikatywna.</i>	<i>Praca w pełni komunikatywna.</i>

<i>KRYTERIA OCENY</i>	<i>dopuszczający [2]</i>	<i>dostateczny [3]</i>	<i>dobry [4]</i>	<i>bardzo dobry [5]</i>	<i>celujący [6]</i>
	<i>fragmenty.</i>	<i>niekomunikatywne zdania.</i>			

Szczególną troską musi być ocenianie stopnia samodzielności pracy domowej ucznia. W przypadku stwierdzenia identyczności prac uczniów bądź „ściągnięcia” z Internetu, bryków, prace takie będą oceniane niedostateczną.

ZAŁĄCZNIK NR 2.

KRYTERIA OCENY PRACY ANALITYCZNO-INTERPRETACYJNEJ O CHARAKTERZE MATURALNYM dla poziomu P (kryterium opisowo-punktowe)

Przez pracę analityczno-interpretacyjną o charakterze maturalnym rozumiemy każdą analizę i interpretację utworów lirycznych lub fragmentów prozy ukierunkowaną tematem i ocenianą według punktowego modelu odpowiedzi, ustalonego przez OKE lub opracowanego przez nauczyciela-polonistę.

KRYTERIA PUNKTACJI

I ROZWINIĘCIE TEMATU (0-25pkt.)

*Tu obowiązuje **model odpowiedzi** ze szczegółowym przydziałem punktów, zawierający przewidywane odpowiedzi uczniów. Model odpowiedzi jest elementem zmiennym i zależy od realizowanego tematu pracy.*

II KOMPOZYCJA PRACY (0-5pkt.)

UWAGA! Kompozycję wypracowania ocenia się wtedy, gdy przyznane zostały punkty za rozwinięcie tematu.

- **5 pkt.** Kompozycja pracy podporządkowana jest zamysłowi funkcjonalnemu wobec tematu, *spójna wewnątrznie, przejrzysta i logiczna*; pełna konsekwencja w układzie graficznym;
- **3 pkt.** Kompozycja jest uporządkowana wobec przyjętego kryterium, *spójna*. Poszczególne części pracy zostały graficznie wyeksponowane, np. za pośrednictwem akapitów;
- **1 pkt.** Kompozycja wskazuje na podjęcie próby porządkowania myśli, *na ogół spójna*;
- **0 pkt.** Ze względu na brak rozwinięcia tematu trudno mówić o kompozycji pracy; brak poszczególnych części pracy i ich graficznego wyeksponowania.

III S T Y L (0-5pkt.)

- **5 pkt.** – Styl *jasny, żywy, swobodny*, zgodny z zastosowaną formą wypowiedzi; *urozmaicona leksyka*;
- **3 pkt.** – Styl zgodny z zastosowaną formą wypowiedzi, *na ogół jasny*; *wystarczająca leksyka*;
- **1 pkt.** – Styl *na ogół komunikatywny*, dopuszczalne schematy językowe;
- **0 pkt.** – Styl *niekomunikatywny*; *uboga, kolokwialna leksyka*;

IV J Ę Z Y K (0-12 pkt.)

- **12 pkt.** – Język komunikatywny, *poprawna i urozmaicona składnia, słownictwo, frazeologia i fleksja*;
- **9 pkt.** – Język komunikatywny, *poprawne: składnia, słownictwo, frazeologia i fleksja*; dopuszczalne *nieznaczące uchybienia*;
- **6 pkt.** – Język komunikatywny, poprawna fleksja, *w większości pracy poprawne także: składnia, słownictwo i frazeologia*; dopuszczalne *nieznaczące uchybienia i błędy*;
- **3 pkt.** – *Język w pracy komunikatywny, mimo błędów składniowych, leksykalnych, frazeologicznych i fleksyjnych*;
- **1 pkt.** – *Język w większości pracy komunikatywny mimo licznych błędów składniowych, leksykalnych, frazeologicznych i fleksyjnych*;
- **0 pkt.** – *Nasilona ilość rażących błędów składniowych, leksykalnych, frazeologicznych i fleksyjnych zakłóca w sposób ewidentny komunikatywność przekazu.*

V Z A P I S (0-3 pkt.)

- **3 pkt.** – *Bezbłędna ortografia; poprawna interpunkcja (dopuszczalne sporadyczne błędy)*;
- **2 pkt.** – *Na ogół bezbłędna ortografia (dopuszcza się nieliczne błędy II stopnia) i interpunkcja*;
- **1 pkt.** – *Na ogół poprawna ortografia (dopuszcza się nieliczne błędy I i II stopnia); interpunkcja, mimo różnych błędów, nie zakłóca komunikacji*;
- **0 pkt.** – *Liczne i rażące błędy ortograficzne (I i II stopnia) oraz błędy interpunkcyjne świadczą o nieznanym zasad*

pisowni przez ucznia, a także zakłócają komunikatywność pracy.

VI SZCZEGÓLNE WALORY (0-4 pkt.)

Za szczególne walory pracy uznajemy te treści, które nie zostały przewidziane w modelu odpowiedzi i świadczą o wyjątkowej erudycji ucznia, umiejętności przywoływania stosownych kontekstów: filozoficznych, biograficznych, historycznych lub aksjologicznych bądź świadczą o oryginalnym, niepowtarzalnym postrzeganiu problemu zawartego w temacie pracy, a rozwiniętego przez ucznia w wypracowaniu etc.

Punktacja:

poniżej 30 % - niedostateczny

30 % - 49 % - dopuszczający

50 % - 70 % - dostateczny

71 % - 89 % - dobry

90 % - 100% - bardzo dobry

ZAŁĄCZNIK NR 3.
KRYTERIA OCENY ODPOWIEDZI USTNEJ

KRYTERIA	dopuszczający [2]	dostateczny [3]	dobry [4]	bardzo dobry [5]	celujący [6]
I. POPRAWNOŚĆ MERYTORYCZNA ODPOWIEDZI	<i> Odp. częściowo zgodna z oczekiwaniami n-la (wymogami), ale niepełna, wspomagana pytaniami naprowadzającymi (pomocniczymi).</i>	<i> Odp. w zasadzie zgodna z oczekiwaniami n-la (wymogami), ale niepełna; dopuszczalne pytania naprowadzające (pomocnicze).</i>	<i> Odp. zgodna z oczekiwaniami n-la (wymogami), pełna; sporadyczne pytania pomocnicze.</i>	<i> Odp. całkowicie zgodna z oczekiwaniami n-la (wymogami), pełna; bez pytań naprowadzających (pomocniczych).</i>	<i> Odp. całkowicie zgodna z oczekiwaniami n-la (wymogami), wyczerpująca i poszerzona wiadomościami pozaprogramowymi.</i>
II. POPRAWNOŚĆ JĘZYKOWA (składniowa)	<i> Odp. składająca się z pojedynczych wyrazów lub zdań pojedynczych z przewagą nierozwiniętych, sporadycznie złożonych.</i>	<i> Uczeń stara się odpowiadać poprawnymi zdaniami pojedynczymi nierozwiniętymi i rozwiniętymi, a także złożonymi.</i>	<i> Uczeń samodzielnie formułuje zdania stosownie do potrzeb komunikacyjnych.</i>	<i> Uczeń posługuje się poprawnymi zdaniami pojedynczymi i złożonymi; uzasadnia własne sądy i opinie.</i>	<i> Jak na oc. bdb., a ponadto w wypowiedzi ucznia zaznacza się wysoka kultura języka.</i>
III. DOBÓR SŁOWNICTWA (leksyka)	<i> Słownictwo ubogie, często kolokwialne; nieznajomość terminologii naukowej oraz synonimiki.</i>	<i> Słownictwo ubogie, ale uczeń stara się stosować terminy naukowe i synonimy zgodnie z ich znaczeniem.</i>	<i> Słownictwo na ogół poprawne i urozmaicone terminy naukowe użyte poprawnie, świadczące o ich rozumieniu.</i>	<i> Słownictwo bogate; liczne terminy naukowe użyte świadomie, zgodnie z ich znaczeniem; świadomy dobór leksyki najodpowiedniejszej</i>	<i> Jak na oc. bdb., a ponadto uczeń wyraźnie zaznacza subiektywizm i obiektywizm wypowiedzi; odwołuje się do źródeł lub powołuje</i>

KRYTERIA	<i>dopuszczający [2]</i>	<i>dostateczny [3]</i>	<i>dobry [4]</i>	<i>bardzo dobry [5]</i>	<i>celujący [6]</i>
				<i>dla przekazania danych treści.</i>	<i>się na autorytety.</i>
IV. KONTEKSTY, ŹRÓDŁA, ANALOGIE, ALUZJE...	<i>brak</i>	<i>brak</i>	<i>Uczeń sporadycznie odwołuje się do kontekstów i źródeł znanych z lekcji i podręcznika; ma trudności ze wskazaniem aluzji i analogii.</i>	<i>Uczeń świadomie nawiązuje do kontekstów (np. historycznego, filozoficznego, aksjologicznego etc.) i powołuje się na źródła znane nie tylko z lekcji; dostrzega wyraziste aluzje i analogie.</i>	<i>Uczeń często wykorzystuje znajomość kontekstów i źródeł znanych spoza lekcji i podręcznika; dostrzega zjawiska, procesy, aluzje i analogie.</i>

ZAŁĄCZNIK NR 4.
KRYTERIA OCENY TESTÓW / SPRAWDZIANÓW
(kryterium punktowe)

Testy i sprawdziany 45-minutowe są punktowane i oceniane według skali :

<u>Liczba zdobytych punktów w % :</u>	<u>Ocena:</u>
0 % - 39 %	- niedostateczna
40 % - 55 %	- dopuszczająca
56 % - 70 %	- dostateczna
71 % - 89 %	- dobra
90 % - 100 %	- bardzo dobra

Jeżeli uczeń ma szansę otrzymania oceny celującej, w teście występują co najmniej trzy zadania spoza programu („z gwiazdką”) . Jeśli odpowie przynajmniej na dwa, a za test właściwy otrzyma ocenę bardzo dobrą, ostateczna ocena będzie celująca.

Test wiadomości może być testem wyboru, testem uzupełnień. Jego zakres obejmuje epokę literacką. Pytania sprawdzają wiedzę z poziomu podstawowego i rozszerzonego. Ze względu na sprawdzanie wiedzy ucznia ze znacznej partii materiału, zapowiadany jest na tydzień przed wyznaczonym terminem. Test może zawierać od 20 do 30 pytań, w zależności od zastosowanej formuły.

ZAŁĄCZNIK NR 5.
KRYTERIA OCENY REFERATU
(kryterium opisowe)

Referat jest formą wypowiedzi pisemno-ustną i **dobrowolną** (dla uczniów, którzy z własnej woli podejmują się dodatkowego zadania), toteż nie przewidujemy tutaj ocen niższych niż **dobry**.

W przypadku, gdy referat nie spełnia wymagań na tę ocenę, dajemy uczniowi kolejny termin na uzupełnienie jego treści lub oceniamy aktywność ucznia według zasad ustalonych w PSO.

KRYTERIA	<i>dobry (4)</i>	<i>bardzo dobry (5)</i>	<i>celujący (6)</i>
I. MERYTORYCZNOŚĆ TREŚCI	<i>Referat spełnia wymogi tematu w sposób zadowalający, chociaż pewne treści są w nim zbędne i dobrane mało selektywnie; kompozycja nieco chaotyczna; jednoaspektowe i odtwórcze ujęcie problemu.</i>	<i>Referat spełnia wymogi tematu w sposób zadowalający, jednak sporadycznie mogą pojawić się w nim treści zbyt szczegółowe i nieistotne; kompozycja przemyślana; wieloaspektowe ujęcie problemu; wyraźne znamiona indywidualnego spojrzenia na referowane zagadnienie.</i>	<i>Referat ściśle odpowiada wymogom tematu; zawiera treści selektywne i niezbędne; kompozycja logiczna i uporządkowana; wieloaspektowe i twórcze ujęcie problemu.</i>
II. ŹRÓDŁA	<i>Uczeń przygotował referat na podstawie jednego zasadniczego źródła (najczęściej podanego przez nauczyciela) na ogół bez pełnej bibliografii.</i>	<i>Uczeń wykorzystał co najmniej trzy różne źródła informacji (w tym jedno podane przez nauczyciela) i sporządził ich bibliografię (dopuszcza uchybienia w opisie bibliograficznym).</i>	<i>Uczeń wykorzystał wiele różnorodnych źródeł informacji i sporządził ich bibliografię (często z podaniem stron).</i>
III. PREZENTACJA	<i>Uczeń raczej odczytuje całość referatu; nie radzi sobie z przekazem ustnym.</i>	<i>Uczeń częściowo przekazuje treść referatu ustnie, nieco chaotycznie, dlatego pewnie</i>	<i>Referat raczej wygłoszony ustnie, poprzedzony planem; uczeń odczytuje jedynie ważne</i>

<i>KRYTERIA</i>	<i>dobry (4)</i>	<i>bardzo dobry (5)</i>	<i>celujący (6)</i>
		<i>czuje się, odczytując jego fragmenty.</i>	<i>cytaty z tekstów źródłowych.</i>
IV. POPRAWNOŚĆ JĘZYKOWA	<i>Zdania na ogół zbudowane poprawnie; słownictwo komunikatywne, ale trudniejsze terminy nie zostały wyjaśnione.</i>	<i>Zdania zbudowane raczej poprawnie; nieco chaosu w wypowiedzi ustnej; większość trudniejszych terminów została wyjaśniona.</i>	<i>Wypowiedź ustna, jak i pisemna skonstruowana zgodnie z normami poprawnościowymi; wszystkie obecne w referacie terminy zostały przystępnie wyjaśnione.</i>

ZAŁĄCZNIK NR 6.

KRYTERIA OCENY KARTKÓWKI ZE ZNAJOMOŚCI LEKTURY

Przeprowadzenie takiej formy sprawdzenia odbywa się przed przystąpieniem do omawiania dzieła i przeciwdziała zaznajamianiu się z utworem z licznych streszczeń. Ponieważ znajomość lektury jest obowiązkiem ucznia, w wypadku stwierdzonego niewykonania zadania (mniej niż 50 % trafnych odpowiedzi) otrzymuje ocenę niedostateczną.

Przeliczenie wartości procentowych na oceny:

poniżej 50 % - niedostateczny

50 % - 65 % - dopuszczający

66 % - 80 % - dostateczny

81 % - 94 % - dobry

95 % - 100 % - bardzo dobry

ZAŁĄCZNIK NR 7.

KRYTERIA OCENY SPRAWDZIANU ORTOGRAFICZNEGO

bezbledna praca- celujacy

1 blad ort.- bardzo dobry

2-3 błędy ort.- dobry

4-5 błędów ort.- dostateczny

6-7 błędów ort.- dopuszczający

8.... Błędów ort.- niedostateczny

OPRACOWANY PRZEZ ZESPÓŁ JĘZYKA POLSKIEGO

Wałbrzych, 31 sierpnia 2011 r.